

Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden laamanni

Ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan pituus

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaisessa rangaistustuomioiden tarkastuksessa on kiinnitetty huomiota Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden 16.5.2023 asiassa dnro R 23/199 antamaan tuomioon nro 23/120046. Käräjäoikeus oli määrännyt vastaajalle tuomitsemansa ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään tuomion antamispäivänä 16.5.2023, vaikka lain mukaan ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi tuomion julistamisesta tai antamisesta.

SELVITYS

Puheenjohtajana asiassa toiminut Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden käräjätuomari on antanut asiasta apulaisoikeuskanslerin sijaisen pyytämän selvityksen. Käräjätuomari on todennut antamassaan selvityksessä, että vastaajalle määrätty ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika oli kirjoitettu tuomiolauselmalle eri tavalla kuin istunnossa oli julistettu. Selvityksen mukaan kirjallista tuomiota laadittaessa asiassa on tapahtunut selvä kirjoitusvirhe, koska koeajan päättymispäiväksi on merkitty tuomion antopäivä. Ratkaisua julistettaessa selvityksen mukaan vastaajalle oli ilmoitettu, että koeaika on kaksi vuotta.

Käräjätuomari on korjannut virheen 23.11.2023 antamallaan päätöksellä kirjoitusvirheenä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla. Käräjätuomari on varannut vastaajalle tilaisuuden tulla kuulluksi. Päätöksessä on ilmoitettu mahdollisuudesta kannella vir-

heen korjaamisesta 30 päivän kuluessa korjaamisesta tiedon saamisesta. Selvityksessä kärjätuomari on kertonut, että vastaaja on muistanut koeajan oikean pituuden eikä hänelle ole toimitettu virheellistä tietoa sisältävää tuomiolauselmaa, joten hänellä on siten koko ajan ollut oikea tieto koeajan pituudesta. Vastaajalla ei kärjätuomarin antaman selvityksen mukaan ole aiempia merkintöjä rikosrekisterissä, joten hänen mukaansa on epätodennäköistä, että kirjoitusvirheellä olisi käytännön merkitystä.

RATKAISU

Rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentin mukaan, kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolellinen.

Kärjätuomari on menetellyt virheellisesti määrätessään vastaajalle tuomitsemansa ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään tuomion antamispäivänä. Koeaika on näin ollen alittanut rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentissa säädetyn koeajan vähimmäisajan.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 5 §:n mukaan, jos on syytä olettaa, että asia antaa aiheutta arvostella valvottavan menettelyä, oikeuskanslerin on ennen asian ratkaisemista varattava valvottavalle tilaisuus tulla asian johdosta kuulluksi.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan, jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aiheutta syytteen nostamiseen.

Vaikka virhe on ollut luonteeltaan tekninen, on sen seuraus ollut kuitenkin vakava, koska ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika on virheen seurauksena jäänyt tuomiossa tosiasiallisesti määräämättä. Oikeuskanslerin ratkaisukäytännössä tämänkaltaiset virheet ovat vakiintuneesti johtaneet huomautuksen antamiseen.

Annan kärjätuomarille mainitusta menettelystä valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaisen huomautuksen vastaisen varalle.

Kärjäoikeuden menettely asiassa ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Pyydän Teitä saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Lähetän päätökseni tiedoksi Vaasan hovioikeudelle.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Marianne Mettovaara